

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Ej verkställda
beslut och domar
till
äldre och funktionshindrade

Skåne län i utveckling

Rapport 2001: 40

ISSN 1402-3393

Ingrid Andersson
Annalena Holmgren
Kerstin Jonsson
Kerstin Olsson
Eva Wallengren

Förord

Länsstyrelsen har i regleringsbrev för 2001 fått i uppdrag att verka för att ej verkställda beslut och domar enligt 9 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 6 f § socialtjänstlagen (SoL) skall minska. Länsstyrelsen skall också redovisa väsentliga inslag som gjorts för att minska antalet ej verkställda beslut och domar.

I denna rapport presenteras tillståndet i länet vad beträffar ej verkställda beslut och domar. Kunskapen om läget i länet har Länsstyrelsen fått genom enkätundersökningar 1999 och 2000.

En redovisning av antalet ej verkställda beslut och domar har inlämnats till Socialstyrelsen i maj 2001. Länsstyrelsen kommer att aktivt verka för att beslut och domar i länet skall verkställas.

Denna rapport har sammanställts av socialkonsulenter Anna Lena Holmgren och Eva Wallengren i delar som gäller äldreomsorg. Socialkonsulenter Ingrid Andersson, Kerstin Jonsson och Kerstin Olsson har sammanställt de delar som gäller funktionshindrade.

Bo Lang
T.f socialdirektör

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	1
Beslut och domar enligt 6 f § SoL för äldre och funktionshindrade under 65 år samt 9§ LSS	1
Bakgrund och tillvägagångssätt	1
Redovisning av enkätsvaren för äldre	2
Antal ej verkställda beslut och domar	2
Uppgifter om de personer som väntar på verkställighet	4
Uppgifter om hur lång tid det kan gå innan beslut och domar verkställs	4
Uppgifter om vilka insatser som ges under väntetiden	4
Orsak till att beslut och domar inte verkställts	5
Redovisning av enkätsvaren för funktionshindrade enligt LSS och SoL	5
Antal ej verkställda beslut och domar enligt LSS	5
Antal ej verkställda beslut per kommun och insats enligt LSS	7
Antal ej verkställda domar per kommun och insats enligt LSS	8
Antal ej verkställda beslut och domar enligt 6 f § SoL	9
Uppgift om de personer som väntar på verkställighet	9
Insatser som ges under väntetiden	10
Orsak till att beslut och domar inte verkställts	12

Beslut och domar enligt 6 f SoL för äldre och funktionshindrade under 65 år samt 9 § LSS

Sammanfattning

Vid utgången av år 2000 fanns det i Skåne län 139 beslut om insatser inom äldreomsorgen som ej var verkställda. 97 % av dessa gällde särskilt boende. De övriga gällde hemtjänst, dagverksamhet och växelvård. Vid en jämförelse med förra året har antalet ej verkställda beslut minskat. Det fanns då 218 beslut som inte hade verkställts.

Vid utgången av år 2000 fanns det åtta domar inom äldreomsorgen som ej var verkställda. Samtliga har verkställts under år 2001. Domarna gällde insatsen särskilt boende. Flertalet av de personer som väntat på att få beviljad insats var över 80 år och de flesta var kvinnor. Sett ur ett könsperspektiv framkom inte några skillnader mellan kvinnor och män i fråga om hur länge de fått vänta på verkställighet. Däremot fanns olikheter i fråga om vilka insatser som beviljats under väntetiden. Kvinnor tilldelades hemtjänst i högre omfattning än män, medan männen i högre omfattning fick korttidsvård.

Av de personer som väntat på verkställighet hade knappt hälften väntat mer än tre månader. Något fler än en av fem hade väntat mer än sex månader. Den vanligaste orsaken till att besluten inte kunde verkställas var bristande tillgång på platser i särskilt boende.

Vid utgången av år 2000 fanns det i Skåne län 181 beslut om insatser inom LSS som inte var verkställda samt 12 beslut enligt SoL avseende personer med funktionshinder. 64 % av dessa gällde insatserna ledsagarservice och kontaktperson. 14 % gällde bostad med särskild service för vuxna. De övriga gällde avlösarservice i hemmet, korttidsutskott utanför det egna hemmet samt daglig verksamhet. Vid en jämförelse med förra året har antalet beslut ökat med 10 men ökningen kan härledas till att Region Skånes beslut avseende Råd och Stöd inte fanns med i den mätningen.

Vid utgången av år 2000 fanns det 51 domar inom LSS och 1 dom inom SoL som ej var verkställda. 47 av domarna gällde bostad med särskild service varav 4 avsåg boende för barn och unga. Vid årsskiftet 1999/2000 var det 34 domar som inte hade verkställts.

Länsstyrelsen ser allvarligt på att människor som har beviljats en insats får vänta på att den verkställs. Det är särskilt otillfredsställande att personer som har bedömts behöva stöd och omvårdnad i bostad med särskild service eller särskilt boende och blivit beviljade det får vänta i mer än tre månader och i flera fall betydligt längre tid. Den vanligaste orsaken till att beslut och domar inte blivit verkställda är resursbrist.

I denna undersökning har inte ingått att ta reda på kommunernas utbyggnadsplaner, men siffrorna talar tydligt för vikten av att kommunerna har bättre framförhållning och håller sig underrättade om, genom exempelvis uppsökande verksamhet, kommuninvånarnas behov för att kunna tillgodose framtida behov av bistånd.

Bakgrund och tillvägagångssätt

Riksdagen antog i maj 2000 regeringens förslag om en nationell handlingsplan som bland annat innebär att Länsstyrelsen ska verka för att kommuner och landsting planerar för att

kunna tillgodose framtida stöd- och servicebehov enligt 9 § LSS och framtida behov av bistånd enligt 6 f § SoL samt att få förelägga en kommun eller ett landsting vid vite att följa lagakraftvunnen dom. Detta innebär lagändring i 26 och 27 §§ LSS samt 68 och 74 §§ SoL.

En dom enligt 6 f SoL eller 9 § LSS skall enligt 73 § SoL respektive 27 § LSS verkställas omedelbart. Ett gynnande beslut har samma rättsverkan som en gynnande dom i en domstol, dvs. beslutet skall verkställas omedelbart.

Enligt regeringens regleringsbrev för budgetåret 2001 har Länsstyrelsen att verka för att antalet ej verkställda myndighetsbeslut och domar enligt 6 f § SoL och 9 § LSS skall minska. Samtliga länsstyrelser har i uppdrag att till Socialstyrelsen redovisa antalet ej verkställda beslut och domar per den 31 december 2000. Länsstyrelsen gjorde motsvarande inventering av antalet ej verkställda beslut och domar i länet per den 31 december 1999. Åtterrapporering till Socialstyrelsen har skett av sammanställningarna från kommunernas enkätsvar per bistånd och insats från båda mätillfällena.

Länsstyrelsen har i en enkät frågat samtliga kommuner och stadsdelar i länet efter antalet ej verkställda beslut och domar, när besluten togs samt vilka insatser som eventuellt getts i avvaktan på verkställighet. Samtliga kommuner och stadsdelar har besvarat enkäten.

Redovisning av enkätsvaren för äldre

Antal ej verkställda beslut och domar

Nedan redovisas de kommuner och stadsdelar som per den 31 december 1999 respektive den 31 december 2000 inrapporterat att de har ej verkställda beslut och domar.

Tabell 1. Ej verkställda beslut och domar

Kommun	Ej verkställda beslut 1999-12-31	Ej verkställda beslut 2000- 12-31	Ej verkställda domar 1999-12-31	Ej verkställda domar 2000-12-31
Bjuv	1	1		
Hässleholm	2			
Hörby	6	1		
Höör	17	3		
Kristianstad	33	37	2	1
Kävlinge	3	1		
Lomma	19			
Lund	50		1	1
Malmö				
<i>Fosie</i>	17		2	2
<i>Centrum</i>	15	5		
<i>Husie</i>	14	3		
<i>Kirseberg</i>				1
<i>Rosengård</i>	2			
<i>V Innerstaden</i>		71		
Simrishamn		6		
Staffanstorps	26			1

Svedala	2	1		1
Trelleborg	6			
Vellinge	3	4	2	1
Åstorp	1	6		
Ängelholm	1			
Totalt	218	139	7	8

Av tabellen framgår att antalet beslut totalt sett har minskat från årsskiftet 1999/2000 till årsskiftet 2000/2001. Den 31 december 1999 hade 14 kommuner och 4 stadsdelar 218 ej verkställda beslut och ett år senare hade 9 kommuner och tre stadsdelar 139 ej verkställda beslut. Det är sålunda både ett minskat antal kommuner och stadsdelar och ett minskat antal ej verkställda beslut.

Av de sammanlagt 139 besluten gällde 135 särskilt boende, ett hemtjänst, ett dagverksamhet och två växelvård. Även vid årsskiftet 1999/2000 gällde de allra flesta besluten särskilt boende; 213 av 218 och de övriga fem gällde hemtjänst.

Antalet ej verkställda domar har ökat från sju till åtta. Vid årsskiftet 2000/2001 fanns ej verkställda domar i fem kommuner och två stadsdelar. Året innan hade tre kommuner och en stadsdel ej verkställda domar. Ett ökat antal kommuner och stadsdelar har sålunda ett ökat antal ej verkställda domar.

Domarna vid såväl årsskiftet 2000/2001 som året innan gällde samtliga särskilt boende.

Sett till några av de enskilda kommunerna har det, speciellt vad gäller ej verkställda beslut, skett stora förändringar från årsskiftet 1999/2000 till årsskiftet 2000/2001. Kristianstad kommun och stadsdelen Västra Innerstaden i Malmö, som är den stadsdel i Malmö som har i särklass störst andel äldre, står vid mätningstillfället den 31 december 2000 tillsammans för nästan 80% av de icke verkställda besluten. Knappt hälften av besluten från Kristianstad och stadsdelen V. Innerstaden var tre månader eller äldre. Antalet ej verkställda beslut året tidigare var i Kristianstad nästan desamma, medan Västra Innerstaden då inte hade något beslut som inte var verkställt. I Simrishamn och Åstorp har antalet ej verkställda beslut ökat från noll till sex. I några andra kommuner, Höör, Lund, Lomma och Staffanstorps samt stadsdelarna Centrum, Fosie, Husie i Malmö, har antalet ej verkställda beslut minskat.

Vid utgången av år 2000 fanns det åtta domar som ej var verkställda. Samtliga har verkställts under år 2001. Domarna gällde insatsen särskilt boende.

De redovisade uppgifterna leder till frågor om efterfrågan och behoven av särskilt boende förändrats, om tillgången på platser förändrats, om biståndsbedömningen blivit snävare, om rutiner för handläggning av biståndsbeslut ändrats.

Under länsstyrelsens tillsyn har framkommit att endast ett tiotal kommuner bedriver uppsökande verksamhet riktad mot äldre. Tillsynen har vidare visat att nästan alla kommunerna har infört en specialiserad biståndshandläggning, vilket medverkat till en mer korrekt handläggning. Om och i så fall hur detta påverkar handläggarnas bedömning av rätten till bistånd har inte undersökts. I flertalet kommuner pågår dels utbyggnad av särskilt boende dels ombyggnad för att förbättra befintliga boenden. I Malmö är den normala gången att varje stadsdel planerar och fördelar platserna i särskilda boenden inom den egna stadsdelen. För att få ett underlag för fortsatt planering av utbyggnad har kommunen under sommaren 2001

genomfört en stadsdelsövergripande kartläggning av dels behovet av utbyggnad som sådant dels befintliga särskilda boenden samt den fysiska standarden i dessa. Några kommuner har under en övergångsperiod förstärkt tillgången av egna kommunala boenden genom att köpa platser i enskild vård.

Uppgifter om de personer som väntar på verkställighet

Uppgifter om kön-, åldersfördelning och åldersspridning ifråga om de som per den 31 december 2000 väntar på verkställighet redovisas nedan.

Tabell 2. Ålder och kön

Ålder/kön	65- 79 år	80 år -	Totalt	Åldersspridning
Kvinnor	17	87	104	99 - 68 år
Män	17	26	43	102 - 69 år
Totalt	34	113	147	

Tabellen visar att det största antalet personer som väntar på verkställighet av beslut eller dom återfinns i åldersgruppen 80 år och äldre. Kön- och åldersfördelningen följer mönstret från det som vanligtvis är fallet inom äldreomsorgen, dvs flertalet är kvinnor, 71%, och flertalet är mycket gamla, 77%.

Uppgifter om hur lång tid det kan gå innan beslut och domar verkställs

Uppgift om väntetid, här definierat som antal månader som förflutit från beslut och fram till den 31 december 2000, framgår nedan.

Tabell 3. Väntetider fördelat på kön

Väntetid/kön	Mindre än 3 mån	3- 6 månader	6-12 mån	12- 24 mån	Mer än 24 mån
Kvinnor	54	26	18	4	2
Män	23	12	7	1	
Totalt	77	38	25	5	2

Av tabellen framgår att knappt hälften, 48%, av de personer som beviljats bistånd väntat på verkställighet tre månader eller längre. Av dessa hade 22% väntat över 6 månader och 5 % hade väntat ett år och däröver.

Uppgifter har ibland framkommit som visat att kvinnor generellt sett får vänta längre på att få beviljad hjälp. Detta styrks inte av de uppgifter som framkommit ovan (tabell 2 jämfört med tabell 3).

Uppgifter om vilka insatser som ges under väntetiden

Nedan redovisas vilka insatser som ges under väntetiden till kvinnor respektive män.

Tabell 4. Insatser under väntetiden

Insats/kön	Hemtjänst	Särskilt boende	Korttidsvård	Annat	Ingen insats	Uppgift saknas
Kvinnor	49	10	34	2	5	4
Män	13	1	25	-	2	2
Totalt	62	11	59	2	7	6

De vanligaste insatserna som ges under väntetiden är utökad hemtjänst och korttidsvård; 42 % respektive 40 % har dessa insatser. Av tabellen kan utläsas att männen i förhållande till det totala antalet män i högre omfattning än kvinnor erhållit korttidsvård. Omvänt gäller att kvinnor i högre grad än män fått hemtjänst. Några av de som inte hade någon insats från nämnden hade hjälp av anhöriga. De 11 personer som under väntetiden bodde i särskilt boende, väntade på boende med specifik inriktning exempelvis demensboende eller sjukhem. De två personer som redovisas under annat fanns på sjukhus.

Orsak till att beslut och domar inte verkställts

Av kommunernas och stadsdelarnas svar framgår att den vanligaste orsaken till fördröjd verkställighet var bristen på tillgång till platser i särskilt boende.

I 128 (98 %) av besluten redovisas plats/resursbrist som orsak till att verkställighet inte skett. En annan orsak till att beslut ej verkställts anges vara att den enskilde erbjudits plats, men av olika skäl då valt att tacka nej. I några ärenden har den enskilde avlidit under väntetiden.

Av de redovisade uppgifterna framgår att totalt 12 personer (8 %) erbjudits plats under väntetiden, som de tackat nej till. Vid tillsyn av kösituationen till särskilt boende i Malmö 1997 respektive 1999 har framkommit att drygt 40 % respektive 25 % av de väntande erbjudits plats som de tackat nej till. I Socialstyrelsens rapport "Rättssäkerheten inom äldreomsorgen" redovisas utifrån en nationell undersökning att 20 % av bifallsbesluten inte kunnat verkställas därför att den enskilde av olika skäl tackat nej till erbjuden insats. Uppgifterna ovan leder till frågor om hur kommunerna, i förhållande till 19 och 9 §§ SoL, skall handlägga ärenden när den enskilde av olika skäl tackar nej till erbjudan om bl.a. boende. Ska den enskilde ges möjlighet att stanna kvar på en "väntelista" eller ska hon/han strykas och därmed beslutet/domen betraktas som verkställt/verkställd.

Redovisning av enkätsvaren för funktionshindrade enligt LSS och SoL

Antal ej verkställda beslut och domar

Nedan redovisas de kommuner och stadsdelar som per den 31 december 1999 respektive 31 december 2000 rapporterat att de hade beslut och domar enligt LSS, som ej var verkställda.

Tabell 5 *Ej verkställda beslut och domar enligt LSS*

Kommun/ Stadsdel	Ej verkställda beslut 1999-12-31	Ej verkställda beslut 2000-12-31	Ej verkställda domar 1999-12-31	Ej verkställda domar 2000-12-31
Bjuv	0	4	0	0
Bromölla	1	0	0	0
Burlöv	0	1	0	0
Eslöv	4	10	0	0
Helsingborg	16	65	5	5
Hässleholm	3	0	0	0
Höganäs	5	2	0	2
Hörby	0	1	1	0
Höör	11	10	0	0
Klippan	5	8	0	0
Kristianstad	42	8	0	5
Lund	5	0	0	0
Malmö	(63)	(28)	(20)	(37)
<i>Centrum</i>	16	0	3	5
<i>Södra Innerstaden</i>	0	0	2	4
<i>Västra Innerstaden</i>	1	13	0	0
<i>Limhamn Bunkeflo</i>	1	0	1	1
<i>Hyllie</i>	16	2	7	6
<i>Fosie</i>	2	0	1	12
<i>Oxie</i>	1	0	0	0
<i>Rosengård</i>	0	1	1	2
<i>Husie</i>	26	11	2	3
<i>Kirseberg</i>	0	0	3	4
Osby	0	0	1	0
Simrishamn	3	0	0	0
Sjöbo	0	2	0	0
Skurup	1	0	0	0
Staffanstorp	0	0	2	0
Svalöv	2	5	2	1
Svedala	7	6	0	0
Tomelilla	0	1	0	0
Trelleborg	0	0	1	0
Ystad	0	3	0	0
Åstorp	0	1	2	1
Ängelholm	3	21	0	0
Region Skåne		10		0
Totalt	171	181	34	51

Vid utgången av år 2000 var det 181 beslut om insatser enligt 9 § LSS, som inte var verkställda i Skåne län. I jämförelse med förra året innebär det en ökning med 10 beslut. Av de ej verkställda besluten rapporterade Region Skåne, som ansvarar för insatsen rådgivning och annat personligt stöd enligt LSS i hela länet, 10 beslut, men inga domar. Uppgifter från Region Skåne begärdes inte in vid årsskiftet 1999/2000. Vid det senaste årsskiftet var det 8

kommuner och 5 stadsdelsnämnder som inte hade ej verkställda beslut. Vid förra årsskiftet var motsvarande antal 10 kommuner och 3 stadsdelsnämnder.

Sett till några av de enskilda kommunerna har det, speciellt vad gäller ej verkställda beslut, skett stora förändringar mellan de båda mättillfällena. Helsingborgs och Ängelholms kommuner svarar för 47 % av de icke verkställda besluten och det är framförallt insatserna ledsagarservice och kontaktperson som inte har verkställts. Mer än hälften av besluten var äldre än 3 månader. Antalet ej verkställda beslut året innan var i båda kommunerna betydligt färre. I Malmö kommun har det totala antalet icke verkställda beslut den 31 december 2000 minskat från 63 till 28 i jämförelse med 1999. Även i Kristianstads kommun har antalet minskat från 42 till 8 mellan de båda mättillfällena.

Antalet ej verkställda domar enligt LSS har ökat. Vid årsskiftet 1999/2000 fanns 34 domar som inte hade verkställts medan det den 31 december 2000 fanns 51 domar. Vid årsskiftet 2000/2001 fanns inga ej verkställda domar i sammanlagt 19 kommuner och 2 stadsdelsnämnder. Året innan hade 17 kommuner och 2 stadsdelsnämnder inga ej verkställda domar. Det är således fler kommuner som har ett ökat antal ej verkställda domar vid det senaste årsskiftet.

Totalt sett finns det en överrepresentation i Malmö kommun av ej verkställda domar vilket betyder att 37 dvs 72 % av länets totala antal ej verkställda domar vid det senaste årsskiftet fanns i 8 av Malmös 11 stadsdelsnämnder. Av dessa har sedan dess 11 verkställts under det första kvartalet 2001. I förhållande till förra årsskiftet är det en ökning i Malmö med 17 domar. I Helsingborg finns 5 domar vilket är samma antal som vid förra årsskiftet. Höganäs och Kristianstad hade inga domar att verkställa vid förra årsskiftet men rapporterar att 2 respektive 5 domar fanns 31 december 2000.

De redovisade uppgifterna leder till frågor om tillgången på platser förändrats, om insatsbedömningarna blivit snävare, om rutiner för handläggning av insatsbeslut ändrats.

Antal ej verkställda beslut per kommun och insats

Nedan redovisas antalet beslut enligt LSS per kommun och insats som den 31 december 2000 ej var verkställda.

Tabell 6 Antal ej verkställda beslut fördelade per kommun och insats enligt 9 § LSS

Kommun	9:1	9:2	9:3	9:4	9:5	9:6	9:7	9:8	9:9	9:10	Totalt
Bjuv				2			1			1	4
Burlöv						1					1
Eslöv			3	4		3					10
Helsingborg			28	24	5	1			3	4	65
Höganäs						2					2
Hörby		1									1
Höör				10							10
Klippan				6						2	8
Kristianstad				3	1	1			3		8
Malmö:			(1)	(12)					(14)	(1)	(28)
Västra Innerstaden				5					7	1	13
Hyllie									2		2
Rosengård									1		1

Husie			1	7					4		12
Sjöbo					1						1
Svalöv			1	2					2		5
Svedala		1	1								2
Tomelilla						1					1
Ystad		1		2							3
Åstorp			1								1
Ängelholm			3	13	4	1					21
Region Skåne	10										10
Totalt	10	3	38	78	11	10	1	0	22	8	181

Störst antal ej verkställda beslut återfinns generellt i de större städerna dvs Helsingborg, Malmö, Ängelholm samt Kristianstad. I Malmö kommun har fyra stadsdelar rapporterar att det finns sammanlagt 28 ej verkställda beslut. Av dem är 14 beslut som innebär rätt till bostad med särskild service. Övriga kommuner som ej kunnat verkställa beslut som innebär rätt till bostad med särskild service är Helsingborg, Kristianstad samt Svalöv. Beslut som innebär rätt till insatserna ledsagarservice och kontaktperson finns framförallt i Helsingborg, Höör, Klippan, Ängelholm samt SDF Västra Innerstaden och Husie. Dessa beslut uppgår till sammanlagt 96 i de nämnda kommunerna. I fyra kommuner finns tillsammans 8 beslut som avser insatsen daglig verksamhet.

Antal ej verkställda domar per kommun och insats

Nedan redovisas antalet domar per kommun och insats enligt LSS som den 31 december 2000 ej var verkställda.

Tabell 7 Antal ej verkställda domar fördelade på kommun och insats

Kommun/ LSS-insats	9:2	9:3	9:4	9:5	9:6	9:7	9:8	9:9	9:10	Totalt
Helsingborg								5		5
Höganäs							2			2
Kristianstad	1			1				3		5
Malmö			(1)		(1)		(2)	(33)		(37)
Centrum								5		5
Södra Innerstaden							1	3		4
Limhamn-Bunkeflo					1					1
Hyllie								6		6
Fosie							1	11		12
Rosengård								2		2
Husie			1					2		3
Kirseberg								4		4
Svalöv								1		1
Åstorp								1		1
Totalt	1	0	1	1	1	0	4	43	0	51

Av sammanställning framgår att det vid årsskiftet 2000/2001 fanns 51 domar med rätt till insatser enligt LSS, som inte var verkställda. Av domarna gäller 43 bostad med särskild service för vuxna och 4 bostad med särskild service för barn. 4 domar gäller personlig assistent, kontaktperson, avlösarservice samt korttidsvistelse.

Flest antal ej verkställda domar finns i Malmö kommun, sammanlagt 37, varav 33 gäller bostad med särskild service för vuxna i stadsdelsnämnderna Fosie (11), Centrum (5), Södra Innerstaden (3), Hyllie (6), Kirseberg (4), Husie (2) och Rosengård (2). Två domar gäller bostad med särskild service för barn i Södra Innerstaden respektive Fosie.

14 av de ovan redovisade domarna verkställdes under första kvartalet 2001. Det var 2 i Kristianstad, 1 i SDF Centrum, 1 i SDF Västra Innerstaden, 3 i Rosengård, 1 i Husie, 5 i Kirseberg och 1 i Sjöbo,

Antal ej verkställda beslut och domar enligt § 6 f SoL

Nedan redovisas antalet gynnande beslut och domar per kommun och insats enligt 6 f § SoL till personer med funktionshinder som inte var verkställda den 31 december 2000.

Tabell 8 Ej verkställda beslut och domar enligt 6 f § SoL för personer under 65 år.

Kommun /SoL-insats	Hemtjänst		Säbo		Totalt	
	Beslut	Dom	Beslut	Dom	Beslut	Dom
Helsingborg	7				7	
Kristianstad			4		4	
Landskrona				1		1
Malmö, Kirseberg			1		1	
Totalt	7	0	5	1	12	1

Av tabellen framgår att det sammanlagda antalet beslut som inte var verkställda vid årsskiftet 2000/2001 var 12. Dessa finns i Helsingborg, Kristianstad samt stadsdelsnämnden Kirseberg i Malmö. Besluten gäller hemtjänst och särskilt boende. Könsfördelningen är 7 män och 5 kvinnor. En ej verkställd dom finns i Landskrona och gäller bostad med särskild service. Den enskilde har beträffande denna dom väntat 3 – 6 månader på verkställighet.

Uppgifter om de personer som väntar på verkställighet

Kön och väntetid

Uppgifter om kön och vilken tid som gått sedan beslut eller dom enligt LSS togs redovisas nedan per den 31 december 2000. Sammanställningen gäller både beslut och domar. Uppgift om väntetid definieras som antal månader eller år fram till den 31 december 2000.

Tabell 9 Kön och väntetid

Kommun	Kvinna	Man	<3 månader	3 – 6 månader	6 – 12 månader	1 – 2 år	> 2 år
Bjuv		2	2				
Burlöv	1		1				
Eslöv	5	5	8	1	1		
Helsingborg	28	39	15	8	10	7	4
Höganäs		4	1	2	1		
Hörby		1					1
Höör		10	1	4	5		

Klippan	3	5	1		2	4	1
Kristianstad	6	6	2	2	2	5	1
Malmö	(25)	(40)	(11)	(11)	(5)	(23)	(14)
<i>Centrum</i>	1	4		2	1	2	
<i>Södra Innerstaden</i>	4	1	2			2	2
<i>Västra Innerstaden</i>	2	11	2	1		2	5
<i>Limhamn/Bunkeflo</i>	1		1				
<i>Hyllie</i>	3	5	1		2	5	
<i>Fosie</i>	5	7	2	5	2	1	2
<i>Rosengård</i>	2	1	1	2			
<i>Husie</i>	4	9	2			7	5
<i>Kirseberg</i>	3	2		1		4	
<i>Sjöbo</i>			1				
<i>Svalöv</i>	4	2	1	1	3	1	
<i>Svedala</i>	1	1	1		1		
<i>Tomelilla</i>			1				
<i>Ystad</i>		3	2		1		
<i>Åstorp</i>		2	1			1	
<i>Ängelholm</i>	4	17		4	4	2	11
<i>Region Skåne</i>	5	5			4		6
Totalt	82	142	49	33	39	43	38

Av tabellen framgår att mer än hälften, ca 65 %, av de personer som har beviljats insats har väntat 3 månader eller längre. Av dessa har drygt 10 % väntat över 6 månader och 30 % har väntat 1 år eller däröver. Ca 60 % av de personer som väntar på verkställighet är män.

JO har i beslut 2000-06-06 framhållit att det är ”uppenbart att en kommun inte får underlåta att verkställa sina egna beslut”. Det framhålls även att det uppstår problem om en beslutad insats inte kan verkställas på grund av bristande resurser.

Enligt Socialstyrelsens SOSFS 1996:2 ”Ändring i allmänna råd om handläggning och dokumentation inom socialtjänsten 1994: 3 ”bör framställan bifallas om kommunen med säkerhet kan tillhandahålla den begärda insatsen inom rimlig tid”. Vad som kan anses vara rimlig tid får bedömas i varje enskilt fall men bör inte överstiga tre månader. Gör kommunen den bedömningen att beslutet inte kan verkställas inom denna tid bör framställan avslås. Datum för verkställande bör anges i beslutet. Av beslutet skall även framgå när sökande har möjlighet att återkomma och få ett positivt besked. Det bör också anges vilka alternativa insatser som kan erbjudas i avvaktan på att den sökta insatsen kan beviljas.

Insatser som ges under väntetiden

Nedan framgår vilka insatser som ges under väntetiden. Sammanställningen gäller de beslut och domar som inte var verkställda den 31 december 2000 enligt LSS.

Tabell 10 Insatser under väntetid

Kommun	Annan insats LSS	Säbo SoL	SoL	HSL	Ingen insats
Bjuv	1				1
Burlöv	1				
Eslöv	1			1	8
Helsingborg		5			62
Höganäs	4				
Hörby					1
Höör					10
Klippan					8
Kristianstad	5	1	1		5
Malmö	(23)	(5)	(11)	(13)	(10)
Centrum	1		2	2	
Södra Innerstaden		1	2		2
Västra Innerstaden	3		1	1	7
Limhamn/Bunkeflo	1				
Hyllie	1	3	3		
Fosie	6	1	1	4	
Rosengård	2		1		
Husie	9		1	1	1
Kirseberg				5	
Sjöbo					1
Svalöv	3				3
Svedala		1	1		
Tomelilla					1
Ystad	2		1		
Åstorp			1		1
Ängelholm	4		4		13
Region Skåne	1				9
Totalt	44	12	19	14	143

Av de sammanlagt 232 redovisade beslut och domar som inte hade verkställts vid årsskiftet 2000/2001 fick 61 % ingen annan insats under väntetiden. 18 % erhöll annan insats enligt LSS, 5 % särskilt boende enligt SoL, 8 % annan insats enligt SoL och 6 % erhöll hälso- och sjukvårdsinsatser.

Av enkätsvaren framgår att de som väntar på insatsen bostad med särskild service istället för ”rätt” insats kan erhålla hemtjänst, personlig assistent, behandlingshem eller sjukhusvård. Personer som väntar på insats i form av kontaktperson får oftast inte någon annan insats under väntetiden. Ibland uppges att behovet löses inom familjen eller genom att den enskilde har sitt boende i en gruppbostad.

Orsak till att beslut och domar inte verkställts

Av enkätsvaren framgår att den vanligaste orsaken till att beslut och domar ej verkställts är resursbrist. Endast i undantagsfall har den enskilde erbjudits insats men avböjt sådan.

Svårigheter med att rekrytera kontaktpersoner och ledsagare är ett tydligt problem. Det är viktigt att man arbetar aktivt för att finna nya vägar att rekrytera människor som är intresserade av att åta sig sådana uppdrag.

För att motverka plats- och/eller resursbrist krävs att det finns en organisation som arbetar på lång sikt med uppsökande verksamhet och planering för att få fram erforderliga resurser. Varje kommun bör upprätta handlingsplaner där det övergripande ansvaret för planering och utbyggnad av såväl boenden med särskild service enligt LSS som boende för personer med funktionshinder enligt SoL tydliggörs.